

ตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ปรวรงค์ทิพย์ นพรัมภา

ถาม ดิฉันมีปัญหาในการสอน listening แก่นักเรียน ทั้งปัญหาในการเลือกเทปและบทเรียน และการสอนให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนนั้น ๆ กรุณาแนะนำเรื่องการสอน listening ด้วยค่ะ

ตอบ การสอน listening เป็นสิ่งที่ค่อนข้างยาก ไม่ว่าจะเป็นการสอน listening ในระดับพื้นฐานหรือระดับสูง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้เรียนขาดโอกาสที่จะฝึกฝนการฟังภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษาโดยตรง ผู้เรียนมักจะคุ้นเคยกับสำเนียงของผู้สอน และอาจจะรู้สึกไม่สบายใจเมื่อต้องฟังภาษาอังกฤษซึ่งพูดโดยเจ้าของภาษา เมื่อผู้เรียนไม่เข้าใจภาษาที่พูด ก็จะรู้สึกท้อถอยและขาดความมั่นใจที่จะพยายามต่อไป

การที่จะสอน listening ให้ได้ผลดีนั้น ผู้สอนควรคำนึงถึงปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนพะวงกับความหมายของคำแต่ละคำมากเกินไป โดยเข้าใจว่าหากตนไม่เข้าใจคำแต่ละคำในประโยคแล้ว อาจจะทำให้ไม่เข้าใจประโยคนั้น ๆ
2. ในการสนทนาที่แท้จริงแล้ว เจ้าของภาษาอาจมีคำเสริม สร้อยคำ หรืออาจละคำหรือละประโยคบางประโยค เช่น อาจมีเสียง mmm, er, well แทรกกระหว่างคำหรือประโยค หรือผู้พูดอาจพูดว่า "If you do that again. ....-และละประโยคที่เหลือไว้ให้ผู้ฟังเข้าใจว่าเป็นการขู่หรือเป็นประโยค Conditional
3. เสียงสระหรือพยัญชนะบางตัวอาจเปลี่ยนแปลงไป เช่นเสียง /t/ ในคำว่า next และ last จะไม่ออกเสียง เมื่อ t นั้นอยู่หน้าพยัญชนะ last May จะออกเสียง /la : s mei/ หรือ what did you do yesterday จะออกเสียง Whade you do yesterday เป็นต้น

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนเคยชินกับภาษาพูดในระดับความเร็วปกติที่เจ้าของภาษาพูด โดยผู้สอนเองก็ควรเป็นตัวอย่างที่ดีโดยไม่พูดหรือเน้นประโยคใด ๆ ซ้ำหรือมากเกินไปโดยไม่จำเป็น ผู้สอนควรอธิบายถึง Contractions ต่าง ๆ เช่น I'm Suvimol ไม่ใช่ I am Suvimol ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตจริง

การเลือกเทปและบทเรียนในการสอน ก็เป็นปัญหาซึ่งทำความหนักใจให้แก่ครูผู้สอน listening อยู่เสมอ เนื่องจากเทปที่มีขายในท้องตลาดมักจะมีวัตถุประสงค์หลักที่จะสอน stress, intonation และ structure pattern มากกว่า listening comprehension ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรแก้ปัญหาโดยอาจจะทำบทเรียน listening ด้วยตัวเอง โดยอาจขอร้องเจ้าของภาษาอสังเสียง บทสนทนา บทสัมภาษณ์ หรือบทความใด ๆ หากผู้สอนไม่อาจหาเจ้าของภาษาได้ ก็อาจอสังเสียงภาษาอังกฤษจากรายการวิทยุภาคภาษาอังกฤษ รายการข่าว หรือแม้แต่บทโฆษณา บทเรียนที่เลือกควรจะน่าสนใจ ไม่เป็นสิ่งที่ยากเกินความเข้าใจและควรเป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคย นอกจากนั้นเนื้อหาแล้ว ภาษาที่ใช้ควรจะไม่ยากเกินระดับความรู้ของนักเรียน และจะต้องเป็นภาษาอังกฤษที่พูดด้วยความเร็วปกติโดยเจ้าของภาษา

เมื่อผู้สอนคัดเลือกบทเรียนได้แล้ว ควรปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. สอนศัพท์บางตัวที่จำเป็นต่อการเข้าใจบทเรียนก่อนให้ผู้เรียนเริ่มฟังเทป อย่างไรก็ตามการสอนศัพท์มากเกินไปหรือนานเกินไป จะทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย
2. เปิดเทปให้ผู้เรียนฟังตั้งแต่ต้นจนจบ และถามผู้เรียนว่า "Did you understand that?" หากผู้เรียนไม่เข้าใจ ผู้สอนควรให้กำลังใจผู้เรียน โดยพูดว่า "Well, in about 10 minutes, you'll understand all of it!"
3. ผู้สอนเริ่มเปิดเทปฟังประโยคแรกใหม่ ตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนและเปิดซ้ำให้ฟังจนผู้ฟังพอใจ ผู้สอนไม่ควรเร่งรัดผู้เรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความไม่มั่นใจ ผู้สอนไม่ควรละความพยายามโดยพูดประโยคที่เป็นปัญหาให้ผู้เรียนฟังหากควรให้กำลังใจและให้ผู้เรียนใช้ความพยายามของตัวเองให้มากที่สุด
4. เมื่อผู้เรียนเข้าใจความหมายในประโยคต่าง ๆ ผู้สอนควรเปิดเทปให้ผู้เรียนฟังใหม่ตั้งแต่ต้นจนจบอีกครั้งหนึ่ง และอาจตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจประกอบไปด้วย

5. เมื่อผู้เรียนเคยชินกับการฟังภาษาอังกฤษในระดับความเร็วปกติของเจ้าของภาษา ผู้สอนอาจเพิ่มระดับความยากของบทเรียนขึ้นทีละน้อย โดยเลือกบทเรียนที่มีภาษา สลับซับซ้อนยิ่งขึ้น หรืออาจมีสำเนียงไม่ชินหู มีระดับความเร็วเพิ่มขึ้น หรือมี เสียงสอดแทรก ซึ่งทำให้บทเรียนยากขึ้น ผู้สอนอาจช่วยผู้เรียนได้โดยตั้งคำถาม นำหรือเปิดเทปซ้ำ หลาย ๆ ครั้ง โดยใช้คำถามช่วยความเข้าใจ ซึ่งจะเป็นการ พัฒนาความสามารถในการฟังของผู้เรียนให้สูงขึ้น

ท้ายที่สุด ขอยกข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในการเรียนการสอน listening

1. อย่าใช้เวลามากเกินไปในกิจกรรมหนึ่ง ๆ หรืออธิบายจุดใดจุดหนึ่งเกินความจำเป็น เพราะจะทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย
2. ให้ความสำคัญแก่การฟังให้เทียบเท่ากับทักษะอื่น ๆ อย่ารีบรัด เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนก และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อทักษะการฟัง
3. หากห้องเรียนกว้างเกินไป จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียน เพราะทำให้เกิดเสียงก้อง ผู้สอนควรให้ผู้เรียนมานั่งรวมกันรอบ ๆ เครื่องเทป เพื่อสะดวกในการได้ยิน
4. เครื่องเล่นเทป และ cassette ควรอยู่ในสภาพที่ดี ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าใจ ภาษาในบทเรียน

จากข้อควรปฏิบัติและขั้นตอนต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ผู้เขียนหวังอย่างยิ่งว่าจะเป็น ประโยชน์ไม่มากนักต่อทั้งผู้เรียนและผู้สอนทักษะการฟัง ช่วยเพิ่มความมั่นใจ พร้อมทั้งช่วยให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรู้สึกสนุกในการฟังภาษาต่างประเทศซึ่งมิใช่ภาษาของตน

จาก *The Receptive Skills—Listening*

โดย Nick McIver.